

عنوان مقاله:

واسنجی اثر الگوها و شاخص های پیوند از دور بر رخداد خشکسالی های استان گلستان

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، دوره 8، شماره 29 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

قاسم لکزاشکور - دانشجوی کارشناسی ارشد مخاطرات آب و هوایی دانشگاه گلستان، گرگان، ایران

غلامرضا روشن - استادیار اقلیم شناسی، گروه جغرافیا دانشگاه گلستان، گرگان، ایران

اسماعیل شاهکویی - استادیار اقلیم شناسی گروه جغرافیا دانشگاه گلستان، گرگان، ایران

خلاصه مقاله:

پدیده خشکسالی یکی از مهم ترین بلایای طبیعی است که بسیاری از کشورها را تحت تاثیر خود قرار داده و باعث بروز بسیاری مشکلات از جمله اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی شده است. عوامل مختلفی در رخداد خشکسالی (ترسالی) ها برای یک منطقه تاثیرگذار می باشد. از جمله این عوامل می توان به شاخص های اقلیمی و پیوند از دوری اشاره نمود. بدین منظور در مطالعه ی حاضر از داده های بارش ۳۹ ایستگاه باران سنجی و هواشناسی استان گلستان که دارای آمار بلندمدت و پایه زمانی مشترک ۳۳ ساله (۱۹۸۲-۲۰۱۴) بودند، استفاده و رخداد خشکسالی/ترسالی های آن بر مبنای شاخص نمره Z بارش با الگوهای پیوند از دور مورد واکاوی قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان دادند که برای ماه های آوریل با ۵ درصد معناداری ایستگاه ها، مارس با ۱۵ درصد، دسامبر با ۳۱ درصد، می با ۴۱ و آگوست با ۵۵ درصد ایستگاه های مطالعاتی، روند تغییرات شاخص نمره Z بارش، کاهش و معنادار بوده به گونه ای که این شرایط گویای تقویت و تشدید خشکسالیها برای این ماه ها و ایستگاه های استان می باشد. همچنین دیگر یافته های تحقیق حاضر نشان دادند که برای الگوهای پیوند از دور نوسانات اطلس شمالی، الگوهای قطبی، نوسانات چند دهه اخیر اقیانوس اطلس، شاخص الگوی اطلس شرقی/ غرب روسیه، نوسان دریای شمال و الگوی اسکاندیناوی، فاز مثبت (منفی) آن ها باعث تقویت ترسالی ها (خشکسالیها) گردیده است؛ اما برای الگوهای نوسان قطب جنوب، الگوی اطلس شرقی و دمای سطح آب حاره ای اطلس شمالی، فاز مثبت (منفی) این شاخص ها با رخداد خشک سالی ها (ترسالی ها) همراه بوده است. در نهایت یافته های این تحقیق می تواند گامی موثر در کنترل و مدیریت منابع آبی استان بوده، به طوری که با شناخت صحیح از رابطه بین الگوهای پیوند از دور و بارش های استان گلستان می توان، پیش بینی مناسبی از تغییرات بارشی فصل های آتی ارائه نمود تا بدین وسیله بتوان با شناخت مناسب از رخداد خشکسالی ها و ترسالی ها مدیریت مناسب با رویکرد ریسک را مبذول نمود.

کلمات کلیدی:

نوسان اقلیمی، منطقه بندی جغرافیایی، شاخص های پیوند از دور، فاز مثبت و منفی، استان گلستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1907336>

